

AUGLÝSING

um breytingu á aðalnámskrá grunnskóla.

1. gr.

Með vísan til 24. og 25. gr. laga um grunnskóla, nr. 91/2008, með áorðnum breytingum, staðfestir mennta- og menningarmálaráðherra hér með breytingar á aðalnámskrá grunnskóla sem miða að því að tryggja börnum með annað tungumál en íslensku og öðrum fjöltyngdum börnum betri menntun sem undirbýr þau undir önnur skólastig og virka þátttöku í samfélaginu.

Breytingar voru gerðar á undirkafla 19.3 ásamt því að viðbótarköflum var bætt við 7. kafla um nám og kennslu, eða kafla 7.12, 7.13 og 7.14 um menningarfærni, móttöku og fjöltyngi, sem birtar eru sem fylgiskjal með auglýsingu þessari.

2. gr.

Auglýsing þessi öðlast þegar gildi.

Mennta- og menningarmálaráðuneytinu, 30. september 2021.

Lilja D. Alfreðsdóttir.

Páll Magnússon.

Fylgiskjal.

19.3 Íslenska sem annað tungumál.

Íslenska sem annað tungumál er ætluð nemendum sem eru að ná tókum á íslensku og eiga ekki íslensku að móðurmáli. Markmið með kennslunni eru að nemendur tileinki sér og læri íslensku þannig að þeir geti stundað alhliða nám í íslensku skólastarfi með jafnöldrum og tekið virkan þátt í samfélaginu. Gera má ráð fyrir að nemendur fylgi hæfniviðmiðum í íslensku sem öðru tungumáli í tvö til fjögur ár. Eftir það fylgja þeir aðalnámskrá í íslensku samkvæmt aldurstengdum viðmiðum.

Ábyrgð á íslenskunáminu hvílir á skólastjórnendum, umsjónarkennurum, íslenskukennurum og kennurum allra námssviða sem þurfa að vinna saman til að námið verði markvisst. Eins er brýnt að allt starfsfólk sem kemur að námi eða frístundastarfi nemendanna sé upplýst um hæfni þeirra í íslensku og taki þátt í að styðja við námið. Foreldrar bera ábyrgð á að styðja við íslenskunám barna sinna og að rækta og þróa eigið móðurmál til að stuðla að virku fjöltyngi.

Hópur nemenda sem stundar nám í íslenskum skólum og lærir íslensku sem annað tungumál er fjölbreyttur. Ýmislegt getur haft áhrif á íslenskunámið sem nauðsynlegt er að taka mið af. Bakgrunnur hópsins er ólíkur, móðurmál eru mismunandi og reynsla af fyrri skólagöngu mismikil. Menningarbakgrunnur nemendanna er fjölbreyttur og hver einstaklingur hefur sinn sérstaka persónuleika, áhugasvið, þekkingu og námsgetu. Aðrir þættir sem geta skipt máli eru tilfinningaleg líðan, stuðningur heimilis, væntingar, áhugahvöt og hversu mikið nemandi leggur sig fram.

Kanna skal námslega stöðu nemenda meðal annars á sterkasta tungumáli hans. Námsáætlun nemandans byggir á því mati að höfðu samráði við foreldra. Nemendur sem hafa náð færni í móðurmáli og öðrum tungumálum skulu hvattir og þeim gefin tækifæri til að tengja málin við íslensku og byggja á hæfni sem þeir hafa öðlast í gegnum önnur tungumál, bæði færni og þekkingu.

Börn geta lært fleiri en eitt tungumál samtímis eða hvert á eftir öðru en til þess að ná færni í tungumálunum þurfa þau að fá góðan stuðning og málörvun. Þau þurfa að fá ríkuleg tækifæri til að efla íslenskufærni sína, ekki eingöngu í skólastarfi heldur líka í frístundum, félagsstarfi og samfélaginu almennt. Grundvallaratriði er að nemendurnir verði virkir málnotendur á íslenska tungu. Það felur í sér að þeir öðlist ekki eingöngu færni í að skilja talað og ritað mál heldur einnig að þeir geti tekið þátt

í umræðum sem tengjast viðfangsefni námsins og eflri stöðugt ritunarfærni sína á þann hátt sem nám gerir kröfur um á hverju stigi. Kennsluhættir og námsmat skal vera fjölbreytt og taka mið af öllum hæfniviðmiðum á öllum sviðum íslensku sem annars tungumáls.

Mikilvægt er að foreldrar séu reglulega upplýstir um stöðu og framfarir barna sinna og þarfir þeirra fyrir stuðning við námið. Hér er átt við bæði þann stuðning sem skólinn veitir og þann stuðning sem foreldrar geta veitt börnum sínum við námið og félagslega virkni þeirra. Einnig er mikilvægt að foreldrar fái tækifæri til að upplýsa skólann um þarfir, menningu og stöðu barnsins.

Við lok grunnskóla skal gefa nemendum lokaekinkunn í íslensku sem öðru tungumáli ef þeir hafa fylgt viðmiðum um hæfni samkvæmt hæfnirömmum íslensku sem annars tungumáls allt til loka grunnskóla. Á því mati skal áframhaldandi nám byggja. Þó ber að hafa í huga að nemendur þurfa markvissa kennslu og stuðning þegar þeir byrja að fylgja aldurstengdum viðmiðum í íslensku.

Hæfnirammur.

Hæfnirammarnir eru þrepaskiptir og lýsa stigvaxandi hæfni nemenda í íslensku sem öðru tungumáli. Römmunum er ætlað að lýsa hæfni sem krafist er í notkun íslensku á öllum sviðum tungumálanáms. Hæfnirammarnir miða ekki við aldur nemandans heldur stöðu hans í íslensku. Þó má gera ráð fyrir að yngri nemendur fylgi viðmiðum í íslensku sem öðru tungumáli í skemmri tíma en þeir eldri.

Forstigi er fyrir nemendur með litla sem enga þekkingu á íslensku tungumáli, þá sem eru ólæsir í móðurmáli sínu, þekkja ekki latneskt stafróf eða þurfa sérstaka þjálfun í íslenskum máhljóðum og að tengja þau við rittáknin. Áherslan er á lestur og íslenskt hljóðkerfi á þessu stigi. Þær hæfnilýsingar sem eiga við forstigi eru þau viðmið sem unnið skal að. Að loknu forstigi er miðað við að nemendur nái hæfni sem lýst er á 1. stigi að því gefnu að hæfniviðmiðum forstigs sé náð.

1. stig er fyrir nemendur sem teljast byrjendur í íslensku en eru vel læsir í móðurmáli, þekkja latneskt letur og eiga auðvelt með að tileinka sér íslensk máhljóð og íslensk rittákn. Áhersla er á grunnorðaförða, grunnþekkingu í íslenskri málfræði, einfaldar ritunarfingar, mikinn lestur og hlustun auk markvissrar talþjálfunar í almennu, daglegu tali.

2. stig. Hér eru nemendur orðnir nokkuð færir í munnlegri tjáningu og hafa daglegan orðaförða nokkurn veginn á valdi sínu. Mikil orðaförðasöfnun á sér stað á þessu stigi og málfræðinotkun eflist samhliða. Kröfur um hæfni í rituðu máli aukast og áhersla er lögð á námsorðaförða eftir því sem kostur er. Nemendur fylgja aðlöguðum námsáætlunum í öllum bóklegum greinum.

3. stig. Hér eru nemendur komnir með góðan grunn í íslensku og geta einbeitt sér að því að safna orðaförða og þróa færni sína í námstengdri málnotkun á breiðum grunni á öllum hæfnisviðum. Þegar nemendur hafa náð þeirri hæfni sem lýst er á þriðja stigi eiga þeir að geta fylgt almennum aldurstengdum viðmiðum og námsáætlunum í öllum bóklegum greinum en með stuðningi ef þarf.

Hæfniviðmið í íslensku sem öðru tungumáli.

Skilningur – hlustun.

Forstigi	1. stig	2. stig	3. stig
Nemandi:			
Skilur einfalt daglegt mál sem varðar hann sjálfan ef talað er hægt og skýrt, s.s. einfaldar spurningar og svör.	Skilur einfalt daglegt mál sem varðar hann sjálfan, skólann, fjölskylduna og áhugamál ef talað er hægt og skýrt.	Skilur dagleg samtöl, og umræður sem tengjast kunnuglegum aðstæðum einkum ef talað er skýrt.	Skilur nokkuð auðveldlega daglegar samræður í tengslum við áhugasvið og annað í kunnuglegu umhverfi.

Forstígg	1. stígg	2. stígg	3. stígg
Skilur mjög einfaldar leiðbeiningar með stuðningi mynda, látbragðs o.fl.	Skilur að nokkru leyti leiðbeiningar og það mál sem notað er í kennslustofunni ef talað er hægt.	Skilur nákvæmar leiðbeiningar og fyrirmæli tengd námsgreinum.	Skilur megininntak í umræðum og fræðslu um viðfangsefni ýmissa námsgreina.
Greinir einstök orð og tölustafi sem kenndir hafa verið í einföldu hljóð- og myndefni.	Fylgir meginþræði og greinir upplýsingar í einföldum, kunnuglegum frásögnum með sjónrænum stuðningi og orðaforða sem hefur verið kenndur.	Skilur helstu atriði í kynningum, fræðslu og útskýringum með sjónrænum stoðum og skýrum dæmum.	Skilur megininntak kynninga og fræðslu í ýmsum námsgreinum og efni í fjölmiðlum sem höfðar til hans og er á skýru máli.
Skilur grunnorðaforða, orð á 1. þrepi ¹ : orð yfir hluti, fólk og dýr, tölustafi og daglegar athafnir í nánasta umhverfi, í skólanum, frístundinni og heima.	Skilur grunnorðaforða, orð á 1. þrepi: orð yfir hluti, fólk og dýr, tölustafi og daglegar athafnir í nánasta umhverfi, í skólanum, frístundinni og heima.	Hefur öðlast grunnskilning á mikilvægum orðaforða námsgreina, þ.e. orðaforða á 2. og 3. ² þrepi (t.d. í náttúru- og samfélagsgreinum).	Er kominn með nokkuð góða þekkingu á námsorðaforða á 2. og 3. þrepi, til skilnings sem samsvavar aldri barnsins og því sem gera má ráð fyrir að jafnaldrar hafi þekkingu á.

Skilningur – Lestur.

Forstígg	1. stígg	2. stígg	3. stígg
Nemandi:			
Tengir íslensk málljóð við rittákn þeirra. Byrjar að þjálfá sig í umskráningu og nær byrjunarfærni í lesfimi.	Þekkir íslenska stafrófið og íslensku málljóðin.	Getur lesið og skilið texta almenns eðlis með orðaforða sem kemur oft fyrir í námi í skólanum.	Getur fylgt meginhugmynd og rökum í texta almenns eðlis og getið sér til um merkingu orða út frá samhengi texta.

¹ Á fyrsta þrepi orðaforðans eru algengustu orð tungumálsins, grunnorðaforðinn. Dæmi um slík orð eru *strákur*, *stelpa*, *fara*, *koma*, *borða*, *sofa*, *vera* o.s.frv.

² Á öðru og þriðja þrepi orðaforðans eru orð sem tilheyra tungumáli skólstarfsins. Það er hinn svokallaði **námsorðaforði**. Öðru þrepi má skipta upp í nokkra undirflokkka:

- samheiti algengra orða með einfalda merkingu: t.d. *piltur* í stað *strákur*
- orð með flóknari merkingu: t.d. *orsakir* og *afleiðingar*, *framvinda* og *velgengni*
- tengiorð, sem tengja saman málsgreinar og textahluta: *af því leiðir*, *í fyrsta lagi*, *þess vegna*
- orð sem tengjast áhugamálum eða ýmsum daglegum störfum: t.d. *skíðasvæði*, *naglbítur*, *piparkvörn*
- safn merkingarlega skyldra hugtaka: t.d. *leikföng*, *verkfæri* og *matvæli*
- orðasambönd: t.d. *fara á fætur*, *taka djúpt í árinni*

Þriðja þrep er orðaforði tiltekinn námsgreina: t.d. *spendýr* og *ljóstíllifun*, *landbúnaður* og *iðnaður*.

Forstígg	1. stígg	2. stígg	3. stígg
Getur lesið og skilið einföld orð og einfaldar lykilsetningar sem honum hafa verið kenndar og eru algengar eða eru studdar myndefni.	Getur lesið og skilið einföld orð og setningar sem hafa verið kenndar.	Getur lesið og skilið texta úr námsefni með stuðningi lykilhugtaka, orðalista, mynda og annarra hjálpargagna.	Getur lesið texta námsbókanna með viðeigandi stuðningi (orðalista, orðabóka og mynda).
Nýtir sér myndir og tákn til að skilja og skýra merkingu orða.	Nýtir sér myndir og tákn til að skilja og skýra merkingu orða.	Getur getið sér til um merkingu einstakra orða út frá samhengi og áætlað merkingu setningar, ef hann þekkir efnið sem um ræðir.	Getur fundið lykilupplýsingar í texta og safnað upplýsingum úr ýmsum textahlutum til að leysa verkefni.
Getur lesið mjög einfalda texta með stuðningi t.d. mynda.	Getur lesið og skilið einfalda texta af nokkurri lipurð.	Getur fylgt söguþræði í stuttum sögum og frásögnum á einföldu máli.	Getur lesið einfaldar skáldsögur í fullri lengd.

Tjáning – Talað mál, samskipti og frásögn.

Forstígg	1. stígg	2. stígg	3. stígg
Nemandi:			
Getur, með stuðningi, tekið þátt í einföldum samræðum er varða hann sjálfan, sé talað hægt og skýrt, endurtekið og umorðað eftir þörfum.	Getur, með stuðningi, tekið þátt í einföldum samræðum er varða hann sjálfan, sé talað hægt og skýrt, endurtekið og umorðað eftir þörfum.	Getur tekið þátt í flestum daglegum samtölum án mikils stuðnings.	Getur tekið þátt í tiltölulega löngum samtölum um efni sem er til umræðu ef viðmælandi gerir sér far um að sýna skilning og koma til móts við nemandann.
Getur beðið um aðstoð á einfaldan hátt og spurt einfaldra spurninga.	Getur beðið um aðstoð á einfaldan hátt og spurt einfaldra spurninga.	Getur spurt einfaldra spurninga og nýtt til þess orð og setningar úr námsefninu og átt samskipti við sammendur um námsefnið.	Getur tekið þátt í umræðum um viðfangsefni hinna ýmsu námsgreina.
Getur kynnt sig, heilsað, kvatt og þakkað fyrir sig.	Getur kynnt sig, heilsað, kvatt og þakkað fyrir sig.	Getur sagt frá áætlunum, venjum, daglegum athöfnum, liðnum atburðum og persónulegri reynslu.	Getur tekið þátt í samræðum um áhugamál og frístundir í raun- og netheimum, tjáð skoðanir og rökstutt þær.

Forstigi	1. stig	2. stig	3. stig
Kann grunnorðaforða, orð á 1. þrepi: getur nefnt orð yfir hluti, liti, fólk, daga, tölur og dýr og einfaldar setningar um daglegar athafnir í nánasta umhverfi, í skólanum, frístundinni og heima.	Kann grunnorðaforða, orð á 1. þrepi: getur nefnt orð yfir hluti, liti, fólk, daga, tölur og dýr og einfaldar setningar um daglegar athafnir í nánasta umhverfi, í skólanum, frístundinni og heima.	Getur flutt undirbúna kynningu um efni sem hann þekkir vel og svarað spurningum áheyrenda en gæti þurft að biðja um endurtekningu.	Getur útbúið og flutt kynningu á efni sem hann þekkir og svarað spurningum ef þær eru orðaðar skýrt.
Getur á einfaldan hátt tjáð hvað honum líkar/líkar ekki og sagt frá líðan sinni.	Getur á einfaldan hátt tjáð hvað honum líkar/líkar ekki og sagt frá líðan sinni.	Getur auðveldlega tjáð sig um það sem honum líkar/mislíkar.	Getur að mestu tjáð skoðanir sínar á skýran hátt.
Getur stafað nafnið sitt og gefið upp símanúmer.	Getur með takmörkuðum orðaforða lýst hlut eða mynd með því að hafa undirbúið sig fyrir fram.	Getur lýst fólki, stöðum og hlutum á einfaldan hátt.	Getur sagt í smáatriðum frá atburðum, viðbrögðum við þeim og lýst reynslu.

Tjáning – Ritun.

Forstigi	1. stig	2. stig	3. stig
Nemandi:			
Getur skrifað íslenska stafrófið eftir fyrirmynd.	Getur skrifað stök orð og einfaldar setningar um sjálfan sig.	Getur skrifað einfalda texta sem tengjast daglegum athöfnum, persónulegum högum, líðan, áhugamálum og viðhorfum með stuðningi hjálpargagna.	Getur skrifað samfelldan texta um margvísleg efni og tengt efnisgreinar í línulega, rökrétta heild með viðeigandi tengiorðum, (þótt textinn sé ekki málfræðilega réttur).
Þekkir íslenska ritátt.	Getur skrifað nafn sitt, heimilisfang og nafn skólans.	Getur skrifað stuttar lýsingar á atburðum, fyrri viðfangsefnum og reynslu.	Getur skrifað óformlegan og formlegan texta t.d. á samfélagsmiðlum. Getur hagað orðum sínum með lesanda í huga og í samræmi við inntak og tilgang.

Forstig	1. stig	2. stig	3. stig
Getur afritað orð og setningar.	Getur skrifað orð og orðasambönd til að lýsa hversdagslegum hlutum (t.d. lit eða stærð).	Getur svarað spurningum tengdum náminu skriflega með viðeigandi stuðningi orðalista og lykilorðavinnu.	Getur tjáð skriflega skoðun sína á námsefni, kvikmyndum, bókum eða sjónvarpsþáttum með viðeigandi orðaforða.
Getur skrifað einföld orð og einfaldar setningar sem hann hefur lært.	Getur skrifað einfaldar setningar til að lýsa atburðum í myndasögu.	Getur búið til stutta kynningu í skýrslu eða á veggspjaldi um efni tengt náminu með myndum og stuttum textum.	Getur skrifað námsritgerðir og notar námsorðaforða með viðeigandi stuðningi orðalista og orðabóka.
Getur skrifað nafnið sitt.	Getur fært dagbók sem lýsir daglegum athöfnum, fólki og stöðum í stuttum setningum.	Getur skrifað stuttar, einfaldar frásagnir, t.d. inngang að sögu eða framhald af sögu með stuðningi hjálpargagna.	Getur gert grein fyrir reynslu, lýst tilfinningum og viðbrögðum í samfelldum texta. Getur skrifað samfellda sögu, með upphafi, atburðarás og sögulokum.
Getur teiknað röð mynda og með aðstoð skrifað stök orð eða setningar til að lýsa því sem er að gerast á myndunum (t.d. einföld dagbók).	Hefur grunnþekkingu á íslensku málfraði og beitir henni í ritun.	Hefur grunnþekkingu í íslensku málfraði og beitir henni í ritun.	Hefur öðlast breiðan grunn í íslensku málfraði og beitir henni í ritun.

Matsviðmið í íslensku sem öðru tungumáli.

Þar sem nemendur í íslensku sem öðru tungumáli eru á ýmsum aldri þegar þeir hefja skólagöngu sína á Íslandi og þar með nám í íslensku sem öðru tungumáli eru ekki gerð aldurstengd matsviðmið í íslensku sem öðru tungumáli við lok grunnskóla. Í staðinn skal ákvarða hæfnistig nemanda við lok grunnskóla og meta stöðu hans eftir matsviðmiðum sem eiga við viðkomandi hæfnistig. Nota skal viðeigandi ramma og gefa nemanda einkunn fyrir frammistöðu á því hæfnistigi sem hann hefur verið staðsettur á með eftirfarandi einkunnaskala í huga:

- A: Nemandi sýnir framúrskarandi hæfni og frammistöðu.
- B: Nemandi sýnir góða hæfni og frammistöðu.
- C: Nemandi sýnir sæmilega hæfni og frammistöðu.
- D: Hæfni og frammistöðu er ábótavant.

Forstigi		
C	B	A
Skilningur: Hlustun		
Við lok forstigs getur nemandi:		
Skilið að nokkru leyti einfalt daglegt mál sem varðar hann sjálfan ef talað er mjög hægt og skýrt. Greint að einhverju leyti stök máhljóð, orð og tölustafi sem kenndir hafa verið í einföldu hljóð- og myndefni.	Skilið að mestu leyti einfalt daglegt mál sem varðar hann sjálfan ef talað er hægt og skýrt. Greint stök máhljóð, orð og tölustafi sem kenndir hafa verið í einföldu hljóð- og myndefni.	Skilið vel einfalt daglegt mál sem varðar hann sjálfan ef talað er hægt og skýrt. Greint stök máhljóð, orð og tölustafi sem kenndir hafa verið í einföldu hljóð- og myndefni á auðveldan hátt.
Skilningur: Lestur.		
Við lok forstigs getur nemandi:		
Áttað sig að mestu leyti á tengslum bókstafa og hljóða og lesáttinni, fyrsta stig umskráningar. Lesið og skilið einföld orð og einfaldar lykilsetningar sem honum hafa verið kenndar og eru algengar eða eru studdar myndefni. Getið sér til að einhverju leyti um merkingu orða út frá mynd eða tákni.	Áttað sig á tengslum bókstafa og hljóða og lesáttinni, kominn af stað í umskráningu. Lesið og skilið einföld orð og einfaldar lykilsetningar sem honum hafa verið kenndar og eru algengar eða eru studdar myndefni. Getið sér til um merkingu orðs út frá mynd eða tákni.	Sýnt fram á að hafa náð tókum á tengslum bókstafa og hljóða og lesáttinni, kominn með umskráningarfærni. Lesið og skilið einföld orð og einfaldar lykilsetningar sem honum hafa verið kenndar og eru algengar eða eru studdar myndefni. Lesið orð sem hann hefur ekki lært áður. Getið sér til um merkingu orðs út frá mynd eða tákni.
Tjáning: Talað mál – samskipti og frásögn.		
Við lok forstigs getur nemandi:		
Tekið að nokkru leyti þátt í einföldum samræðum er varða hann sjálfan, sé talað hægt og skýrt, endurtekið og umorðað eftir þörfum. Svarað mjög einföldum spurningum. Beðið um aðstoð á einfaldan hátt og spurt mjög einfaldra spurninga.	Tekið þátt í einföldum samræðum er varða hann sjálfan, sé talað hægt og skýrt, endurtekið og umorðað eftir þörfum. Svarað einföldum spurningum. Beðið um aðstoð á einfaldan hátt og spurt einfaldra spurninga.	Tekið nokkuð auðveldlega þátt í einföldum samræðum er varða hann sjálfan, sé talað hægt og skýrt, endurtekið og umorðað eftir þörfum. Svarað einföldum spurningum á nokkuð lipran hátt. Beðið um aðstoð á einfaldan hátt og spurt einfaldra spurninga. Getur hafið einfaldar samræður við kennara og börn.

Tjáning: Ritun. Við lok forstigs getur nemandi:		
Afritað að nokkru leyti stafi, orð og setningar eftir fyrirmynd. Skrifað einföld orð og einfaldar setningar sem hann hefur lært.	Afritað stafi, orð og setningar eftir fyrirmynd. Skrifað einföld orð og einfaldar setningar sem hann hefur lært.	Afritað stafi, orð og setningar eftir fyrirmynd á nokkuð lipran hátt. Skrifað einföld orð og einfaldar setningar sem hann hefur lært.
1. stig		
C	B	A
Skilningur: Hlustun. Við lok 1. stigs getur nemandi:		
Skilið að mestu leyti einfalt daglegt mál sem varðar hann sjálfan ef talað er hægt og skýrt. Fylgt meginþræði í einföldum, frásögnum um kunnugleg efni sem studd eru með sjónrænum gögnum.	Skilið nokkuð vel einfalt daglegt mál sem varðar hann sjálfan ef talað er hægt og skýrt. Fylgt meginþræði í einföldum, frásögnum um kunnugleg efni sem studd eru með sjónrænum gögnum.	Skilið mjög vel einfalt daglegt mál sem varðar hann sjálfan ef talað er hægt og skýrt. Fylgt auðveldlega meginþræði í einföldum, frásögnum um kunnugleg efni sem studd eru með sjónrænum gögnum.
Skilningur: Lestur. Við lok 1. stigs getur nemandi:		
Lesið/farið með íslenska stafrófið að mestu leyti og áttað sig á íslenskum máhljóðum. Lesið og skilið einföld orð og setningar sem hafa verið kenndar. Lesið og skilið einfalda texta hægt og með stuðningi. Getið sér til, að einhverju leyti, um merkingu orðs út frá mynd eða tákni.	Lesið/farið með íslenska stafrófið og íslensku máhljóðin. Lesið og skilið einföld orð og setningar sem hafa verið kenndar. Lesið og skilið einfalda texta af nokkurri lipurð. Getið sér til um merkingu orðs út frá mynd eða tákni.	Lesið/farið með íslenska stafrófið og íslensku máhljóðin af mikilli lipurð. Lesið og skilið einföld orð og setningar sem hafa verið kenndar. Lesið og skilið einfalda texta af mikilli lipurð. Getið sér auðveldlega til um merkingu orðs út frá mynd eða tákni.
Tjáning: Talað mál – samskipti og frásögn. Við lok 1. stigs getur nemandi:		
Tekið nokkuð auðveldlega þátt í einföldum samræðum er varða hann sjálfan, sé talað hægt og skýrt, beðið um aðstoð á einfaldan hátt og spurt einfaldra spurninga. Tjáð hvað honum líkar/líkar ekki og sagt frá líðan sinni á einfaldan hátt.	Tekið nokkuð auðveldlega þátt í einföldum samræðum er varða hann sjálfan, sé talað hægt og skýrt, beðið um aðstoð á einfaldan hátt og spurt einfaldra spurninga. Tjáð hvað honum líkar/líkar ekki og sagt frá líðan sinni á einfaldan hátt.	Tekið þátt í einföldum samræðum er varða hann sjálfan af nokkurri lipurð, sé talað hægt og skýrt, beðið um aðstoð og spurt einfaldra spurninga. Tjáð hvað honum líkar/líkar ekki og sagt frá líðan sinni á einfaldan hátt.

Tjáning: Ritun. Við lok 1. stigs getur nemandi:		
Skrifað stök orð og einfaldar setningar um sjálfan sig og hversdagslega hluti og atburði með stuðningi. Nýtt sér að einhverju leyti einfaldar reglur í íslenskri málfræði og beitt þeim í ritun en þarf mikinn stuðning og hjálpargögn.	Skrifað stök orð og einfaldar setningar um sjálfan sig og hversdagslega hluti og atburði. Nýtt sér einfaldar reglur í íslenskri málfræði og beitt þeim í ritun með hjálpargögnum.	Skrifað stök orð og einfaldar setningar um sjálfan sig og hversdagslega hluti og atburði, á lipran og sjálfstæðan hátt. Nýtt sér einfaldar reglur í íslenskri málfræði og beitt þeim í ritun af nokkurri lipurð.
2. stig		
C	B	A
Skilningur: Hlustun. Við lok 2. stigs getur nemandi:		
Skilið nokkuð vel dagleg samtöl og umræður, sem tengjast kunnuglegum aðstæðum einkum ef talað er mjög skýrt. Skilið námstengd viðfangsefni, með miklum stuðningi.	Skilið vel dagleg samtöl og umræður, sem tengjast kunnuglegum aðstæðum einkum ef talað er skýrt. Skilið námstengd viðfangsefni, með stuðningi.	Skilið auðveldlega dagleg samtöl og umræður, sem tengjast kunnuglegum aðstæðum einkum ef talað er skýrt. Skilið námstengd viðfangsefni, með stuðningi.
Skilningur: Lestur. Við lok 2. stigs getur nemandi:		
Lesið og skilið að mestu auðlesna texta almenns eðlis. Lesið og skilið texta úr námsefni með stuðningi lykilhugtaka, orðalista og annarra hjálpargagna. Fylgt að mestu einföldum söguþræði í sögum á einföldu máli, með miklum stuðningi.	Lesið og skilið auðlesna texta almenns eðlis. Lesið og skilið texta úr námsefni með stuðningi lykilhugtaka, orðalista og annarra hjálpargagna. Fylgt söguþræði í sögum á einföldu máli með stuðningi.	Lesið og skilið auðlesna texta almenns eðlis auðveldlega. Lesið og skilið texta úr námsefni með stuðningi lykilhugtaka, orðalista og annarra hjálpargagna. Fylgt söguþræði í sögum á einföldu máli án mikils stuðnings.
Tjáning: Talað mál – samskipti og frásögn. Við lok 2. stigs getur nemandi:		
Tekið þátt í flestum daglegum samtölum með einhverjum stuðningi. Spurt einfaldra spurninga og nýtt til þess orð og setningar úr námsefninu, með stuðningi. Sagt frá áætlunum, venjum, daglegum athöfnum, liðnum atburðum og persónulegri reynslu, með stuðningi.	Tekið þátt í flestum daglegum samtölum án mikils stuðnings. Spurt einfaldra spurninga og nýtt til þess orð og setningar úr námsefninu án mikils stuðnings. Sagt frá áætlunum, venjum, daglegum athöfnum, liðnum atburðum og persónulegri reynslu án mikils stuðnings. Tjáð sig auðveldlega um það sem honum líkar/mislíkar.	Tekið þátt í flestum daglegum samtölum án stuðnings. Spurt einfaldra spurninga og nýtt til þess orð og setningar úr námsefninu á lipran hátt. Sagt frá áætlunum, venjum, daglegum athöfnum, liðnum atburðum og persónulegri reynslu án stuðnings. Tjáð sig á lipran hátt um það sem honum líkar/mislíkar.

Tjáð sig nokkuð auðveldlega um það sem honum líkar/mislíkar.		
Tjáning: ritun.		
Við lok 2. stigs getur nemandi:		
Skrifað einfalda texta sem tengjast daglegum athöfnum, áhugasviði, persónulegum högum, líðan og viðhorfum með miklum stuðningi hjálpargagna. Skrifad stuttar, einfaldar ritgerðir um efni sem unnið er í námsgreinum með miklum stuðningi. Nýtt sér einfaldar reglur í íslenskri málfræði og beitt þeim í ritun, með stuðningi hjálpargagna.	Skrifað einfalda texta sem tengjast daglegum athöfnum, áhugasviði, persónulegum högum, líðan og viðhorfum með stuðningi hjálpargagna. Skrifad stuttar, einfaldar ritgerðir um efni sem unnið er í námsgreinum með viðeigandi stuðningi. Nýtt sér einfaldar reglur í íslenskri málfræði og beitt þeim í ritun, án mikils stuðnings.	Skrifað einfalda texta sem tengjast daglegum athöfnum, áhugasviði, persónulegum högum, líðan og viðhorfum með stuðningi hjálpargagna. Skrifad stuttar, einfaldar ritgerðir um efni sem unnið er í námsgreinum án mikils stuðnings. Nýtt sér einfaldar reglur í íslenskri málfræði og beitt þeim í ritun.
3. stig		
C	B	A
Skilningur: Hlustun.		
Við lok 3. stigs getur nemandi:		
Skilið að mestu daglegar samræður, umræður og fræðslu um almenn efni í kunnuglegu umhverfi. Skilið að mestu megininntak í umræðum og fræðslu um viðfangsefni ýmissa námsgreina.	Skilið nokkuð auðveldlega daglegar samræður, umræður og fræðslu um almenn efni í kunnuglegu umhverfi. Skilið nokkuð auðveldlega megininntak í umræðum og fræðslu um viðfangsefni ýmissa námsgreina.	Skilið auðveldlega daglegar samræður, umræður og fræðslu um almenn efni í kunnuglegu umhverfi. Skilið auðveldlega megininntak í umræðum og fræðslu um viðfangsefni ýmissa námsgreina.
Skilningur: Lestur.		
Við lok 3. stigs getur nemandi:		
Fylgt að mestu meginhugmynd og rökum í texta almenns eðlis og getið sér til um merkingu orða út frá samhengi texta. Lesið texta námsbókanna með miklum stuðningi (orðalista, orðabóka og mynda). Lesið og skilið (einfaldar) skáldsögur í fullri lengd með miklum stuðningi hjálpargagna.	Fylgt meginhugmynd og rökum í texta almenns eðlis og getið sér til um merkingu orða út frá samhengi texta. Lesið texta námsbókanna með viðeigandi stuðningi (orðalista, orðabóka og mynda). Lesið og skilið (einfaldar) skáldsögur í fullri lengd með stuðningi hjálpargagna.	Fylgt auðveldlega meginhugmynd og rökum í texta almenns eðlis og getið sér til um merkingu orða út frá samhengi texta. Lesið texta námsbókanna með viðeigandi stuðningi (orðalista, orðabóka og mynda). Lesið og skilið (einfaldar) skáldsögur í fullri lengd.

Tjáning: Talað mál – samskipti og frásögn. Við lok 3. stigs getur nemandi:		
Tekið þátt í tiltölulega löngum samtölum um ýmis efni ef viðmælandi gerir sér far um að sýna skilning og koma til móts við nemandann. Að mestu fylgst með samræðum og tjáð skoðanir sínar og skilning á námsefni í öllum námsgreinum en gæti þurft stuðning og endurtekningu. Flutt með stuðningi einfalda, undirbúna kynningu um efni sem hann þekkir vel.	Tekið þátt í tiltölulega löngum samtölum um ýmis efni ef viðmælandi gerir sér far um að koma til móts við nemandann. Fylgst að mestu leyti með samræðum og tjáð skoðanir sínar og skilning á námsefni í öllum námsgreinum. Flutt einfalda undirbúna kynningu um efni sem hann þekkir vel.	Tekið þátt í tiltölulega löngum samtölum um ýmis efni ef viðmælandi gerir sér far um að koma til móts við nemandann. Fylgst auðveldlega með samræðum og tjáð skoðanir sínar og skilning á námsefni í öllum námsgreinum. Flutt undirbúna kynningu um efni sem hann þekkir vel.
Tjáning: Ritun. Við lok 3. stigs getur nemandi:		
Skrifað samfelldan texta um margvísleg efni og tengt efnisgreinar í línulega, rökrétta heild, með stuðningi hjálpargagna. Skrifað námsritgerðir og notað mikilvægan námsorðaförða með stuðningi orðalista og orðabóka. Nýtt sér reglur í íslenski málfræði og stafsetningu og beitt þeim í ritun, með stuðningi hjálpargagna.	Skrifað samfelldan texta um margvísleg efni og tengt efnisgreinar í línulega, rökrétta heild án mikils stuðnings. Skrifað námsritgerðir og notað mikilvægan námsorðaförða með stuðningi orðalista og orðabóka. Nýtt sér reglur í íslenski málfræði og stafsetningu og beitt þeim í ritun.	Skrifað samfelldan texta um margvísleg efni og tengt efnisgreinar í línulega, rökrétta heild. Skrifað námsritgerðir og notað mikilvægan námsorðaförða með stuðningi orðalista og orðabóka. Nýtt sér reglur í íslenski málfræði og stafsetningu og beitt þeim í ritun. Sýnt fram á mikla færni við beitingu málsins í rituðu máli.

7.12 Menningarfærni.

Ísland er lýðræðislegt samfélag þar sem *Barnasáttmáli Sameinuðu þjóðanna* hefur verið lögfestur. Samkvæmt sáttmálanum skulu öll börn njóta sömu réttinda án tillits til kynþáttar, litarháttar, kynferðis, tungu, trúar, stjórnmálaskoðana, ætternis, fötlunar, félagslegrar stöðu eða annarra aðstæðna þeirra eða stöðu eða athafna foreldra þeirra. Þessi ákvæði skulu endurspeglast í skólasamfélaginu þar sem réttur hvers og eins er virtur.

Skólasamfélagið skal einkennast af samvinnu, jöfnuði og lýðræði þar sem öllum líður vel, fjölbreytt menning fær að blómstra, hvatt er til virkrar þátttöku og raddir allra fá að heyrast. Leggja skal áherslu á að fjölmenningsleg gildi endurspeglast í verkefnavali, námsgögnum, náms- og kennsluáferðum og vinnubrögðum í öllu skólastarfi. Eitt af meginhlutverkum grunnskólans samkvæmt markmiðsgrein laga um grunnskóla er að stuðla að alhliða þroska nemenda og þátttöku í lýðræðisþjóðfélagi.

7.13 Móttaka nemenda með fjölbreyttan tungumála- og menningarbakgrunn.

Góð móttaka nýrra nemenda með íslensku sem annað tungumál skiptir sköpum við upphaf skólagöngu. Skólum ber samkvæmt 16. gr. laga um grunnskóla að fylgja móttökuáætlun, sinni eigin eða sveitarfélagsins, sem byggir á bakgrunni nemenda, tungumálafræni og fyrri skólagöngu. Auk þess að taka mið af hæfni á ýmsum námssviðum og styrkleikum hvers og eins. Leggja skal fyrir stöðumat á þessum þáttum á sterkasta tungumáli nemandans. Í móttökuvíðtali skal lögð áhersla á heildræna mót-

töku nemenda og foreldra. Þar gefst nemanda og foreldrum tækifæri til að upplýsa skólann um þarfir, menningu og stöðu nemandans. Námsáætlun skal byggð á niðurstöðum þeirra upplýsinga og stöðumatsins. Ábyrgð á íslenskunámi nemandans hvílir á skólastjórnendum, umsjónarkennurum, íslenskukennurum, öllum öðrum kennurum og foreldrum og þessir aðilar þurfa að vinna saman til að námið verði markvisst. Eins er brýnt að annað starfsfólk sem kemur að námi eða frístundastarfi nemandans sé upplýst um hæfni hans í íslensku og taki þátt í að styðja við íslenskunámið og virkni nemandans í skóla- og frístundasamfélaginu. Óformleg menntun og þátttaka í skipulögðu frístundastarfi stuðlar að því að styrkja hæfni nemenda í íslensku, efla félagsleg tengsl og auka virkni þeirra og hæfni.

Kennarar, skólastjórnendur og annað starfsfólk skólans skal gera sér far um að kynnast heimamenningu nemenda með fjölbreyttan tungumála- og menningarbakgrunn. Skólakerfið í upprunalandinu getur verið að einhverju leyti ólíkt því íslenska og mögulega hefur orðið rof á skólagöngu nemandans um einhver ár. Samskipti skólans við foreldra þurfa að vera regluleg og skýr og einkennast af trausti og gagnkvæmri virðingu og miðast að því að ná sameiginlegri sýn um menntun barna í íslensku skólakerfi.

Mikilvægt er að foreldrar með fjölbreyttan menningar- og tungumálabakgrunn fái góða kynningu á skólanum og íslensku skólakerfi, t.d. væntingar um samstarf heimilis og skóla. Foreldrar skulu fá greinargóðar upplýsingar um námsstöðu barna sinna, framfarir og stuðning sem þeim er veittur. Einnig ber skólanum að fræða foreldra um kosti þess að halda við og rækta móðurmál barnanna. Þeir skulu upplýstir um leiðir sem þeir geta sjálfir farið til að styðja við nám barna sinna, lögum samkvæmt. Einnig fái þeir upplýsingar um rétt á tulkajónustu sem leið til að tryggja að allar upplýsingar skili sér milli skóla og heimilis.

Fjölbreyttur menningarbakgrunnur nemenda og foreldra þeirra skapar ýmis tækifæri til náms fyrir allt skólasamfélagið. Leita skal leiða til að kynna fyrir skólasamfélaginu mismunandi menningu og tungumál og stuðla þannig að gagnkvæmri aðlögun, víðsýni og þroska, til dæmis með aðkomu foreldra barna með fjölbreyttan tungumála- og menningarbakgrunn í skólastarfinu.

7.14 – Fjöltyngi.

Tungumál eru auðlind og að viðhalda virku fjöltyngi er hagsmunamál fyrir fjöltyngd börn og samfélagið í heild. Fjöltyngi er lifandi og flókið félagslegt og persónulegt ferli sem snertir menningar-, félags-, vitsmuna- og námslega þætti tungumála. Tungumálaforði einstaklings er samofin heild og felur í sér alla færni í öllum tungumálum einstaklings. Foreldrar gegna mikilvægu hlutverki við að styðja við tungumálaforða barna sinna og þar með talið að styðja við nám þeirra í íslensku. Foreldrar þurfa að vera upplýstir um að viðhorf þeirra til íslensku og náms skiptir máli fyrir námsframvindu barna þeirra.

Æskilegt er að skólar og frístundaheimili móti sér tungumálastefnu sem leiðarljós fyrir starfsfólk og nemendur í daglegu starfi og samskiptum. Taka skal mið af núgildandi lögum, stefnum, aðalnámskrám og alþjóðlegum skuldbindingum. Við mótun tungumálastefnu er mikilvægt að starfsfólk ígrundi í sameiningu hvernig unnið er með fjölbreytt tungumál og komi sér saman um þær áherslur sem eiga að vera ríkjandi. Í tungumálastefnu þarf að koma fram með hvaða hætti er unnið með tungumál í samskiptum og daglegu starfi og hvaða leiðir eru nýttar til að nýta tungumálaforða nemenda sem best ásamt því að virkja og viðhalda áhuga allra nemenda á fjöltyngi.